

बार्हस्पत्यो भरद्वाजः। इन्द्रासोमौ। त्रिष्टुप् ।

इन्द्रासोमा महि तद्वा महित्वं युवं महानि प्रथमानि चक्रथुः।

युवं सूर्यं विविदथुर्वुवं स्वर्विश्वा तमांस्यहतं निदश्च ॥ ६.०७२.०१

चित्तवृत्तीनां संस्काराणां विषयवासनानामीशनशक्तिभूत इन्द्रः। सोमो रसः। तयोः स्तुतिरियम्।

इन्द्रासोमा- इन्द्रासोमौ। वाम्- युवयोः। तत्। महित्वम्- माहात्म्यम्। महि- महत्। युवम्- युवाम्। महानि- महान्ति। प्रथमानि- मुख्यानि। चक्रथुः- अकुरुथम्। युवम्- युवाम्। सूर्य- सवितारमात्मानमित्याध्यात्मिके। विविदथुः- जानीथः। युवम्- युवाम्। स्वः- चिदाकाशं जानीथः। विश्वा- सर्वान्। तमांसि- अन्धकारान्। निदः- निन्दकान्। च। अहतम्- अहिंस्तम् ॥१॥

इन्द्रासोमा वासयथ उषासमुत्सूर्यं नयथो ज्योतिषा सह।

उप द्यां स्कम्भथुः स्कम्भनेनाप्रथतं पृथिवीं मातरं वि ॥ ६.०७२.०२

इन्द्रासोमा- इन्द्रासोमौ। उषासम्- अरुणोदयं ज्ञानोदयं वा। वासयथ- निवासयथः। ज्योतिषा- प्रकाशेन। सह। सूर्य- सवितारमात्मानम्। उन्नयथः। द्याम्- दिवं चित्ताकाशम्। स्कम्भनेन- स्तम्भनशक्त्या। स्कम्भयथुः- स्तम्भितवन्तौ। मातरम्- जननीम्। पृथिवीम्- भूमिं प्रकृतिं वा। वि- विशेषेण। अप्रथतम्- अप्रथयतम् ॥२॥

इन्द्रासोमावहिमपः परिष्ठां हथो वृत्रमनु वां द्यौरमन्यत।

प्राणैस्त्रैरयतं नदीनामा समुद्राणि पप्रथुः पुरूणि ॥ ६.०७२.०३

इन्द्रासोमौ। अहिम्- सर्पवदप्रज्ञानबिलस्थम्। अपः परिष्ठम्- मूलशक्तिधाराः परिवृत्य स्थितम्। वृत्रम्- आवरणम्। हथः- नाशितवन्तौ। वाम्- युवाम्। द्यौः- नभः। अनु अमन्यत। नदीनां

अर्णासि- मूलशक्तिधाराः । प्र ऐरयतम्- प्रेरितवन्तौ । पुरूणि- प्रभूतान् । समुद्राणि- अर्णवान् । आ
पप्रथुः- आपूरयतम् ॥३॥

इन्द्रासोमा पृक्कमास्वन्तर्नि गवामिदधथुर्वक्षणासु ।

जगृभथुरनपिनद्धमासु रुशच्चित्रासु जगतीष्वन्तः ॥ ६.०७२.०४

इन्द्रासोमा- इन्द्रासोमौ । आमासु- अपक्वासु । गवाम्- धेनूनाम् । वक्षणासु- ऊधःसु । अन्तः-
मध्ये । पक्वं निदधथुः । आध्यात्मिके तु प्रकृतिसंसर्गादपक्वेषु चिद्रश्मिषु पक्वतां निदधथुरिति
भावः । आसु । चित्रासु- विचित्रासु । जगतीषु- गोषु । अन्तः । अपिनद्धम्- केनाप्यनिबद्धम् ।
रुशत्- ज्वलत्पयः । जगृभथुः- धारितवन्तौ । आध्यात्मिके तु चिद्रश्मिषु यत् ज्ञानमस्ति
तद्वारितवन्तौ ॥४॥

इन्द्रासोमा युवमङ्ग तरुत्रमपत्यसाचं श्रुत्यं रराथे ।

युवं शुष्मं नर्यं चर्षणिभ्यः सं विव्यथुः पृतनाषाहमुग्रा ॥ ६.०७२.०५

इन्द्रासोमा- इन्द्रासोमौ । युवम्- युवाम् । तरुत्रम्- तारकम् । अपत्यसाचम्- धर्मसन्ततियुक्तम् ।
श्रुत्यम्- श्रौतं रयिम् । रराथे- धत्थः । उग्रा- उद्गूर्णौ । युवम्- युवाम् । शुष्मम्- शत्रुशोषकम् । नर्यं-
नरहितम् । पृतनाषाहम्- शत्रुविभावुकं बलम् । चर्षणिभ्यः- प्रजाभ्यः । सम्- सम्यक् । विव्यथुः-
अतनुतम् ॥५॥